

Aan het College van Burgemeester en Wethouders
en aan de gemeenteraad van Hilvarenbeek.

Hilvarenbeek, 1 februari 2021.

Betreft: Advies lokaal beleidskader Wet inburgering 2022 Hilvarenbeek.

1. In regionaal verband Hart van Brabant is een startnotitie inburgering opgesteld die daarna door alle betrokken colleges van B&W is onderschreven. In de gemeenten Hilvarenbeek, Goirle en Oisterwijk is vervolgens samengewerkt om de lokale beleidskaders voor te bereiden. Die lokale beleidskaders zijn een verdere in- en aanvulling op de regionale startnotitie. In regionaal verband hebben de sociale adviesraden een gezamenlijk advies uitgebracht over de startnotitie. Ambtelijk is op het advies gereageerd waarbij een aantal onderwerpen uit het advies werden doorverwezen naar de op te stellen lokale beleidskaders. De Participatieraad Hilvarenbeek verwijst om te beginnen naar het regionaal advies, dat als onderdeel van dit advies wordt ingevoegd.
2. De nieuwe wet inburgering die nu per 1 januari 2022 van kracht wordt, legt de verantwoordelijkheid voor de inburgering van statushouders expliciet bij de gemeente waarin statushouders worden gehuisvest in plaats van bij de statushouders zelf. Deze verandering is mede ingegeven door de haperende praktijk tot nu toe. In de regio Hart van Brabant is al enige tijd gewerkt met een pilot om uit te proberen hoe een ander uitgangspunt van de nieuwe wet, een doorlopende lijn van intake tot afronding inburgering, vorm gegeven kan worden. Het Verwey Jonker instituut heeft inmiddels een tussentijdse evaluatie van die pilot opgesteld. In die evaluatie staan meerdere aandachtspunten voor de vorm te geven praktijk. Graag verwijzen we naar dat rapport waarin ook aanbevelingen staan om de nieuwe verantwoordelijkheid van de gemeente zo goed mogelijk waar te maken.
3. Onze gemeente is een relatief kleine gemeente waardoor de instroom geen grote groepen betreft. Dat laatste kan een belemmering zijn om activiteiten op te zetten voor inburgeraars, waardoor zij niet snel toekomen aan de nodige activiteiten. We juichen daarom de samenwerking in (sub)regionaal verband toe. We bepleiten een intensieve samenwerking ook om het mogelijk te maken dat medewerkers zich specialiseren in de taken die voortvloeien uit de nieuwe wet om met deskundigheid, cultuurgevoeligheid, de goede competenties en voldoende beschikbare tijd hun werk te kunnen doen. Uiteindelijk is het de verantwoordelijkheid van de gemeente om de voorwaarden te scheppen die aan het goed inburgeren van statushouders/inwoners bijdragen.
4. In de inleiding van de notitie beleidskaders wordt verwoord dat we in Hilvarenbeek de inburgeraars als nieuwe inwoners graag hartelijk ontvangen. We willen zelfredzaamheid en talenten ontwikkelen en helpen bij het beheersen van de taal. De participatieraad vindt dat goede uitgangspunten. We zijn wel van mening dat hier ook vermeld moet worden dat het streven naar zelfredzaamheid ook zoveel mogelijk gericht moet zijn op het verwerven van betaalde arbeid. Daar zullen de verderop te benoemen trajecten ook mede op gericht moeten zijn.

5. In de beleidskaders wordt een koppeling gemaakt met de ambities zoals geformuleerd in het koersdocument Sociaal Domein. We juichen dat toe. Dat geldt ook voor de inzet van sleutelpersonen.
6. Een van de uitgangspunten van de pilot is “learning by doing”, dus al doende leren hoe de inburgeringstrajecten het beste vorm gegeven kunnen worden. Als participatieraad pleiten we er voor om de verantwoordelijkheid van de gemeente ruim op te vatten en daarom uit te gaan van datgene wat nodig is om de inburgeraars daadwerkelijk hartelijk te ontvangen en verder te begeleiden bij hun inburgering. Dat betekent dat de inzet van medewerkers goed gefaciliteerd moet worden en dat we waar nodig meer moeten doen dan wat wettelijk minimaal vereist is. De gemeente moet het eerste halfjaar ook ontzorgen op financieel terrein. Ook daarna moet er ondersteuning geboden worden om financiële zelfredzaamheid te bevorderen. De periode van een half jaar is mogelijk te kort.
7. De gemeente is verantwoordelijk voor de inburgeringsplichtigen. DUO is verantwoordelijk voor het bepalen van die inburgeringsplicht. Vooral nog is het ons niet duidelijk wanneer iemand niet inburgeringsplichtig is, maar het kan dus zijn dat er statushouders in onze gemeente komen te wonen die niet inburgeringsplichtig zijn. Binnen de wet inburgering heeft de gemeente daarvoor geen verantwoordelijkheid. Naar ons idee heeft de gemeente wel de verantwoordelijkheid vanuit de Participatiewet om ook deze statushouders goed te begeleiden.
8. De gemeente is verantwoordelijk voor de handhaving met betrekking tot de inzet van inburgeraars. Die verplichting zich in te zetten geldt voor alle inburgeraars, zowel mannen als vrouwen. Voor veel inburgeraars zal gelden dat zij uit een niet-westerse cultuur komen waar anders aan gekeken wordt tegen de rolverdeling tussen mannen en vrouwen. We pleiten ervoor dat klantregisseurs de inburgeringsplicht ook voor vrouwen benadrukken, mogelijk om vrouwen te ondersteunen in hun emancipatie.
9. In de notitie beleidskaders wordt onder de kop financiën als vertrekpunt voor de uitvoering van de taken in het kader van de wet gekozen voor de door de overheid beschikbare middelen. De Participatieraad adviseert om een benadering te kiezen die gebaseerd is op de met het inburgeringsproces tenminste te behalen resultaten en daarvan afgeleid te bepalen welke middelen nodig zijn. Indien de beschikbaarheid van deze middelen mocht botsen met de door de overheid beschikbaar gestelde, dan zal een politieke keuze gemaakt moeten worden m.b.t. de te volgen koers.
10. In het regionaal advies is aangegeven dat het succes van de inburgering niet alleen afhankelijk is van de inzet van de gemeente voor de inburgeraars, en van hun eigen inzet, maar ook van het draagvlak daarvoor onder de bevolking. Daarom adviseert de Participatieraad om een communicatieplan op te zetten dat gericht is op de bevordering van het draagvlak.

Met vriendelijke groet,

Leon Bertens, voorzitter Participatieraad Hilvarenbeek.

